

Uitnodiging aan Wageningse onderzoekers **‘Doe mee met ons mooie onderwijsproject’**

Voor samenwerking tussen onderwijs en onderzoek is budget, er is ondersteuning en met GKC-programma's en aanspreekpunten heb je ook 'loketten'. Zo vat Gerlinde van Vilsteren, Cluster Kennis Wageningen UR, samen. De mogelijkheden zijn er, maar onderwijs en onderzoek moeten wel geïnteresseerd zijn in elkaar. Die belangstelling stimuleren, dat was de bedoeling van een middagbijeenkomst op de Wageningse campus.

Daan van der Linde, docent Van Hall Larenstein Velp, gebaart enthousiast. Hij vertelt over de regionale samenwerking van studenten van de hogeschool met bewoners van het Westerkwartier in Groningen. Zijn slanke gestalte torent hoog boven de tafeltjes in een zaaltje

met zo'n twintig toehoorders. We zitten ergens in een onderzoeksfaciliteit van *Plant Sciences* op de campus van Wageningen UR. Hier speelt zich een ontmoeting af van groen onderwijs met groen onderzoek. Donderdag 22 mei. Er zijn totaal zeventig

deelnemers deze middag. Voordat ze zich splitsen in groepjes om te luisteren naar verhalen zoals die van Van der Linde, is er een plenair programma. Aanvankelijk wilde Wageningen UR een interne DLO-dag houden om de blik op het onderwijs te richten. Maar uiteinde-



lijk zijn hier behalve onderzoekers ook mensen uit groen onderwijs en onderwijsondersteuning. De onderwijzensmenen demonstreren 'inspirerende voorbeelden'. En de onderzoekers, vooral van DLO, de onderzoekspoot van Wageningen UR, vertegenwoordigen zowel fundamenteel onderzoek als praktijkonderzoek. De titel vandaag (Deelt u groene kennis(sen)?) is te zien als een uitnodiging aan die onderzoekers. Zij willen wel samenwerken, zo lijkt het gezien de opkomst. En dan rondom de vraag: hoe kun je onderwijs meer inhoud en maatschappelijke relevantie geven en hoe kun je zorgen dat de groene kennis zich verspreidt?

De deelnemers luisteren naar een verhaal van rector-magnificus Martin Kropff over de strategische keuzes van de universiteit (*inspiring young people*) en zijn wens om behalve met groen hbo ook een betere relatie met groen mbo te realiseren. Ze horen een verhaal van George Beers, directeur van de kenniscoöperatie, over de doelen van GKC (kader). En Gerlinde van Vilsteren, DLO Cluster Kennis, legt uit hoe dit allemaal in zijn werk gaat.

Wurks

De Groene Kenniscoöperatie coördineert immers de samenwerking in het groene kennisstelsel. Na de oprichting in 2006 was er, aldus Van Vilsteren, een gewenningsperiode. De instellingen moesten, zo bleek, wennen aan een structuur waarbij ontwikkelingslijnen voor 'het groene kennislandschap' werden uitgezet door het GKC-samenwerkingsverband.

Maar dat heeft nu meer vorm en aanzien gekregen. En Wageningen UR speelt een grote rol in dit kennislandschap. Er is een structuur opgezet: binnen het programma voor beleidsondersteunend onderzoek van Wageningen UR, het DLO-deel dat bijdraagt aan de realisatie van de

maatschappelijke taak van het ministerie van LNV, is er de Cluster Kennis. Gericht op kenniscirculatie en samenwerking van het kennisstelsel met de praktijk. Er is ook geld op gezet: een extra budget om WU-kennis in het groene onderwijs te benutten (Wurks: Wageningen UR Knowledge Sharing). Financiering voor samenwerking van onderwijs en onderzoek kan verder komen uit impuls gelden bij aoc's en hogescholen of Kigo-gelden. Voor verspreiding van Wageningse kennis, met name ook naar het regionale bedrijfsleven, is de situatie met 120 groene scholen verspreid over het land en samenwerking binnen de GKC waaraan ze allemaal deelnemen, ideaal, denkt Beers. "Daar ligt de infrastructuur."

V.l.n.r.:

- 1 George Beers, directeur GKC: "De WUR heeft ook de maatschappelijke opdracht om iets voor burgers te doen. Het veld moet meer verantwoordelijkheid nemen voor de vraagstelling"
- 2 Gerlinde van Vilsteren, DLO Cluster Kennis: "We zijn een soort smeerolie tussen de GKC-programma's en geven advies over de uitvoering van die programma's"
- 3 Daan van der Linde, docent VHL, vertelt over de samenwerking rondom plattelandsontwikkeling in het Groningse Westerkwartier
- 4 Martin Kropff, rector magnificus Wageningen Universiteit: "Onderzoek heeft niet alleen betekenis voor onderwijs, maar ook andersom: onderwijs heeft betekenis voor onderzoek"
- 5 Een van de workshops waarin onderzoekers kennismaken van 'inspirerende voorbeelden' van samenwerking met onderwijs



Groene kennisdoelen en -belangen

GKC wil werken aan een vitaal kennissysteem met als kenmerken:

- Inspirerende leeromgeving
- Sterke verbinding onderwijs en praktijk
- Maximale benutting van beschikbare kennis
- En op de vraag aansluitende ontwikkeling van nieuwe kennis

Wageningen UR aan de ene kant en aoc's en hao aan de andere kant zijn vanwege hun rol in het kennissysteem belangen niet helemaal dezelfde. Voor Wageningen UR is het belang om een vraag naar kennis te ontvangen en de ontwikkelde kennis te kunnen verspreiden. Voor de overige actoren in GKC gaat het erom dat ze deze kennis in het onderwijs kunnen verwerken en dat ze daarmee dit onderwijs meer inhoud en maatschappelijke relevantie kunnen geven.

Structuur om innovatie-idealen te realiseren is een programmastructuur met inhoudelijke programma's (de A-programma's) en programma's voor het systeem waarin die thema's doorwerken (S) of de onderwijsvernieuwing (O). De A-programma's, nu vijftien, lopen goed. Bij S en O is nog discussie.

Smeerolie

Van Vilsteren praat vanuit haar betrokkenheid bij GKC en het Cluster Kennis. "Dat cluster verbindt groen onderzoek, groen onderwijs en groen ondernemen", zegt ze. "We zijn een soort smeerolie tussen de GKC-programma's en geven advies over de uitvoering van die programma's."

Wat Wurks betreft: vertrekpunt is de vraag vanuit het groene onderwijs. En voor die vraagstelling is de maatschappelijke ontwikkeling richtinggevend. "Het werkveld zou daarin meer verantwoordelijkheid moeten nemen", zegt Beers. "Daar wees ook Veerman al op."

Dus, "heeft u een vraag", concludeert Van Vilsteren, "kijk op www.wurks.wur.nl en bel Ineke Ammerlaan, onze contactpersoon. En kijk vooral ook op www.kennisonline.wur.nl." Maar contact tussen onderwijs en onderzoek is niet vanzelfsprekend, vervolgt ze. "Kom je bij onderzoekers met de mededeling: we gaan iets voor het onderwijs doen, dan denken ze aan een collegedictaat of een gastles. Competentiegericht onderwijs zegt hen weinig of niets."

Verpulveren

Onderzoekers kijken ook anders dan mbo'ers. Voor hen is de vraag: hoe stop

ik voedsel in de koe zodat er melk uitkomt? Ze zijn vaak 'hartstikke gangbaar', en niet zo bezig met biologisch of duurzaam produceren. Voor hen is een 'feit' en een 'zekerheid' vaak anders dan voor de onderzoeker die voortdurend vraagtekens zet. Er zijn verder heel verschillende mbo'ers, lerend en denkend op allerlei niveaus, en bovendien is er een proces binnen een leerlingengroep. Zeker als ze elkaar nog niet zo goed kennen of als ze van verschillende niveaus en richtingen komen. Dat kan allemaal frictie geven voor de samenwerking van onderzoek met onderwijs.

Aan de andere kant, merkt Stoas-lector Frank de Jong op, kun je mensen door ze te betrekken bij creëren van kennis ook competentier maken. En je kunt je van tevoren afvragen wat je van de mbo'ers verwacht. Geen onoverkomelijk zaken als je er rekening mee houdt met wat voor mensen je aan het werk gaat. Onderzoek kan andersom ook iets van onderwijs opsteken, zegt Kor Oldenbroek, onderzoeker bij het Centre for Genetic Resources, Wageningen UR. Er lopen projecten waarin samenwerking al gerealiseerd is: de *good practices* vandaag. Het project waarin Oldenbroek participeert bijvoorbeeld, over het elektronisch leerboek fokkerij. En ook projecten zoals Schakelplaats, plantgezondheid, Glassim of leren met toekomst (biologische landbouw). Aangeschoven bij GKC-programma's. Oldenbroek vertelt daarover in de workshop als onderzoeker en iemand als Van der Linde vertelt vanuit de invalshoek van het onderwijs.

"Je zag hier in het Westerkwartier het landschap verpulveren", zegt Van der Linde. "Er is een streekgesprek ontstaan om het tij te keren. En sinds 2002 zijn daar studenten actief die dingen uitzoeken. Bijvoorbeeld rondom streekproducten, golvend landschap, elzensingelbeheer of een dorpsvisie."

"Er is dan regelmatig een vergadering met die groep van burgers", vervolgt hij. "Een actiegroep met budget. Het is voor ons soms hollen, want ze gaan harder dan wij. We hebben er dingen gerealiseerd die anders niet van de grond waren gekomen. Misschien zijn er dlo'ers die eens mee willen?" □

'Onderwijs in relatie tot de mens'

Het verhaal van rector-magnificus Martin Kropff gaat weliswaar over de relatie van onderwijs en (Wagening) onderzoek. Maar hij betreft daarbij nadrukkelijk de strategie van Wageningen UR. Punten daarin: richten op studenten, van buiten naar binnen kijken: dat wil zeggen welke maatschappelijke problemen leven er en wat kunnen wij daarin betekenen, en de domeinbepaling van Wageningen UR.

Wat betreft dit laatste punt is het domein breder dan groen, zegt Kropff. "Maar het is allemaal in relatie tot de mens. Dat is toch een doorbraak geweest op de manier waarop scholieren naar Wageningen kijken." De associatie is niet meer zozeer 'landbouw en groen', maar eerder *life sciences*, mens en maatschappij. Wageningen UR groeit. Kropff: "Ik hoop dat het groene mbo en hbo daar iets mee kan en dat ze die slag kunnen maken."